«АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІ» АҚ

«Бекітемін»
Оқу-ісі жөніндегі проректордың м.а.
с.ғ.к., профессор
Байсултанова К.Ч.
2026 ж.

8D065- «Халықаралық қатынастар» дайындау бағыты
8D03121 -«Халықаралық қатынастар» білім беру бағдарламасы бойынша докторантураға түсу емтихандарының
БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы, 2026

1. Жалпы ережелер

1.1 Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №600 бұйрығына (бұдан әрі – Үлгілік қағидалар) және «Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті» АҚ (бұдан әрі – Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ) оқуға қабылдау ережесіне сәйкес құрастырылған.

1.2 Докторантураға түсу емтиханы келесі блоктардан:

1) Оқуға түсушімен Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ емтихан комиссиясы өткізетін әңгімелесуден;

2) Эссе жазудан;

3) Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына жауаптардан тұрады.

1.3 Қорытынды баға эссені бағалау, білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына берілген жауаптар мен әңгімелесу нәтижелерін қосу арқылы қосындысынан алынған балдар жиынтығынан тұрады.

Тест түрлері	Балл
ЖЖОКБҰ-ның емтихан комиссиясы оқуға түсушімен өткізетін әңгімелесу	30
Эссе	20
Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтары	50
Барлығы	100

Докторантураға түсу емтиханына 3 сағат 30 минут (210 минут) беріледі, оның ішінде:

- әңгімелесуге – 20 минут;
- білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарын және эссе жазуға - 190 минут (3 сағат 10 минут).

1.4 Докторантураға білім беру бағдарламаларының тобы бойынша түсу емтихандары келесі мерзімдерде жүзеге асырылады:

1) күнтізбелік жылғы 4 тамыздан 20 тамызға дейін;

2) күнтізбелік жылғы 19 қарашадан 11 желтоқсанға дейін.

1.5 Докторантураға оқуға түсушімен әңгімелесуді Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ «Эссе жазу» және «Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтарына жауаптар» блоктары бойынша түсу емтихандарын тапсырғанға дейін дербес жүргізеді.

Әңгімелесу оқуға түсушінің кәсіби және жеке қасиеттерін, ғылыми-зерттеу немесе эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізу әлеуетін бағалауға бағытталған.

Әңгімелесу емтихан комиссиясының төрағасы, мүшелері және хатшысы қол қоятын хаттамамен ресімделеді.

Оқуға түсуші әңгімелесуге келмеген жағдайда 0 балл қойылады, хаттамамен ресімделеді, оған емтихан комиссиясының төрағасы, мүшелері және хатшысы қол қояды.

Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға дайындалуға арналған тақырыптар

1. Халықаралық қатынастар теорияларының классикалық парадигмаларының эволюциясы
2. Моргентау, к. Уолтц, Д. Миршеймер идеялары және олардың қазіргі полицентрлік әлемге қолданылуы.
3. Либералды-идеалистік дәстүр және неолиберальды институционализм
4. Халықаралық институттардың халықаралық жүйенің анархизмін жеңудегі рөлі.
5. Халықаралық қатынастардағы сыни теориялар: марксизм, и. валлерштейннің әлем-жүйелік талдау теориясы және т. б.
6. Халықаралық қатынастардағы сандық және сапалық талдау әдістемесі
7. Халықаралық индекстерді зерттеуде композиттік индекстерді қолдану
8. Мемлекеттік егемендіктің эволюциясы
9. "Сәтсіз мемлекеттер" мәселесі (failed states),
10. Жаңа биполярлық: АҚШ-Қытай бәсекелестігінің ерекшелігі ("Фукидид тұзағы")
11. Экономикалық дипломатия және оны бағалау әдістері
12. Мемлекеттердің ұлттық экономикалық мүдделерді қорғау жөніндегі стратегиялары
13. Экономикалық дипломатияның тиімділігін өлшеу әдістемесі.
14. Сандық дипломатия және жасанды интеллект геосаясаты (AI)
15. Жаңа технологиялардың дипломатиялық практикаға әсері, ақпараттық соғыстар, "цифрлық егемендік" тұжырымдамасы және "глоботика"құбылысы.
16. Өзгермелі әлемдегі АҚШ Стратегиясы
17. Сыртқы саяси доктриналардың эволюциясы (бір полярлықтан селективті қатысуға дейін),
18. Қытай Халық Республикасының сыртқы саясаты
19. Еуропалық Одақ бірегей халықаралық актор ретінде
20. Бірыңғай сыртқы саясат пен қауіпсіздік саясатының мәселелері
21. Әлемдік саясаттағы Таяу Шығыс қайшылықтарының түйіні
22. Посткеңестік кеңістіктегі интеграциялық және ыдырау процестері

23. ЕАЭО тәжірибесі мен болашағы
24. Қазақстан Республикасының көпвекторлы сыртқы саясаты
25. Жасанды интеллект мемлекетаралық өзара іс қимылды дамыту құралы ретінде
26. БҰҰ, АӨСШК, ИЫҰ, ЕҚЫҰ шеңберіндегі ҚР бастамалары және түркі мемлекеттерін ұйымдастыру.
27. Қазақстанның ядролық қаруды жаһандық таратпауға және бітімгершілік қызметке қосқан үлесі.
28. Еуразияның көлік-логистикалық геосаясаты
29. Орта дәлізді дамыту, ЕАЭО мен "белдеу және жол" бастамасын ұштастыру, Қазақстанның континенттік көпір ретіндегі рөлі.
30. Трансшекаралық сын қатерлер контекстіндегі Қазақстанның Ұлттық қауіпсіздігі

Эссе тақырыптарының үлгілік тізімі

1. Қазіргі әлемдік тәртіпті өзгертудегі орта державалардың рөлі.
2. АҚШ пен Қытай арасындағы технологиялық бәсекелестіктің геосаяси салдары
3. Қауіпсіздік мәселелері және аймақтық қауіпсіздік кешені тұжырымдамасының дағдарысы
4. Энергетикалық ауысудың халықаралық аспектілері және жаңа энергетикалық дипломатияның қалыптасуы.
5. Жасанды интеллект халықаралық қауіпсіздікті өзгерту факторы ретінде.
6. XXI ғасырдағы көп полярлықтың эволюциясы: қиындықтар мен перспективалар.
7. Санкция саясатының халықаралық қатынастар жүйесіне әсері.
8. Халықаралық институттар дағдарысы жағдайында жаһандық басқарудың трансформациясы.
9. Әлемдік державалардың геосаяси мүдделері тұрғысынан Арктиканы игеру.
10. Аймақтық қақтығыстар халықаралық қауіпсіздік архитектурасын өзгерту факторы ретінде.
11. "Жаһандық Оңтүстік" тұжырымдамасы және халықаралық саясаттағы күштер тепе-теңдігінің өзгеруі.
12. Қазақстанның қазіргі геоэкономикасындағы көлік-логистикалық дәліздердің маңызы
13. Қазіргі мемлекеттердің сыртқы саясатындағы "жұмсақ күштің" рөлі.
14. Цифрлық дипломатия халықаралық өзара іс-қимылдың жаңа құралы ретінде.
15. XXI ғасырдағы АҚШ пен Қытай: қарсыласу, бәсекелестік немесе қатар өмір сүру?
16. Климаттық күн тәртібінің әлемдік саясат пен халықаралық ынтымақтастыққа әсері.

17. XXI ғасырдың жаңа геосаяси жағдайындағы Орталық Азия: мүмкіндіктер мен тәуекелдер. Болашақ қақтығыстар: болжамды сценарийлер
18. Жаһандық тұрақсыздық жағдайында мемлекеттердің сыртқы экономикалық стратегияларын трансформациялау.
19. Технологиялық көшбасшылық үшін бәсекелестіктің халықаралық-саяси салдары.
20. Жаңа әлемдік тәртіпті қалыптастырудағы орта державалардың рөлі.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Tim Marshall. The Future of Geography. How power an politics in space will change our world. - Elliott Thompson, 2023. – 256 p.
2. Richard H. Thaler. Misbehaving: The Making of Behavioral Economics. Reprint Edition. - W. W. Norton & Company; Reprint edition, 2016. – 432 p.
3. Vaclav Smil. Grand Transitions: How the Modern World Was Made. - Oxford University Press, 2021. – 384 p.
4. Dorling Kindersley. Simply Economics (DK Simply). - DK, 2022. – 160 p.
5. Вопросы науки и образования в 21 в. : монография /Сост. З.Д. Шаймординова. Алматы: Полилингва, 2023. 184 с.
6. Haas M., Lanham M. International Relations Theory : Competing Empirical Paradigms
7. McGlinchey, S. International Relations.- Bristol, England, 2017.- 238 p. http://www.e-ir.info/about/donate
8. Алексеева Т.А.Теория международных отношений для вузов. - Москва : Аспект Пресс, 2019. — 608 с.
9. Transformation of geopolitical structure of contemporary world: Textbook for students of the specialty "International relations", "Regional studies".- Almaty: Polilingva, 2019.- 224 p.
10. Hesse R. Global Development. Germany and Politics. – Almaty: Kazakh Ablai khan UIR&WL, 2020 (в рамках программы приглашения зарубежных лекторов}.
11. Askhat G., Baisultanova K.Ch., Raiymbekova A.A.Contemporary Problems of International Relations. – Almaty 2021.
12. Berger S., Scalmer S.The Transnational Activist: Transformations and Comparisons from the Anglo-World since the Nineteenth Century. - Palgrave Studies in the History of Social Movements, 2018
13. Heywood, A. Global Politics. - New York: Palgrave Macmillan, 2011.- 585 p.
14. Ачкасов В.А., Ланцов С.А.Мировая политика и международные отношения : Учебник. - Москва: Аспект Пресс, 2011.- 480 с.
15. Анализ экономической стратегии и внешней политики Китая в Казахстане .- Нур- Султан: Фонд им.Конрада Аденауэра, 2020.- 165 с.
16. Шаклеина Т.А.Введение в прикладной анализ международных ситуаций : учебник / под ред.- 2-е изд., испр. и доп.- М.: Аспект Пресс, 2017.- 288 с.

17. Transformation of geopolitical structure of contemporary : Textbook for students of the specialty "International relations", "Regional studies".- Almaty: Polilingva, 2019.- 224 p.
18. Башмаков, А.А. От приграничного сотрудничества к евразийской экономической интеграции : сборник научных трудов / Алматы: КИСИ при Президенте РК, 2013.- 216 с.
19. Интернет ресурсы
20. https://www.oecd-ilibrary.org/development/
21. https://www.cambridge.org/core
22. https://21stcenturychallenges.org/challenges/
23. https://www.un.org/esa/dsd/dsd_sd21st/21_reports.shtml
https://developingeconomics.org/2
24. https://popups.uliege.be/
25. https://hbr.org
26. https://www.oecd.org/regional/regions-global-economy.htm
27. https://www.worldbank.org/en/topic/regional-integration/overview
28. https://www.imf.org/en/
29. Central Asia Cement. https://cac.kz/